

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (м. Черкаси, Україна)
Черкаська обласна державна адміністрація (м. Черкаси, Україна)
Бельський державний університет імені Алеку Руссо (м. Бельці, Молдова)
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (м. Полтава, Україна)
Гомельський державний університет імені Франциска Скорини (м. Гомель, Білорусь)
Господарська академія ім. Д.А. Ценова (м. Свіштов, Болгарія)
Євразійський національний університет ім. Л.Н. Гумільова (м. Астана, Казахстан)
Європейський університет Віадрина (м. Франкфурт-на-Одері, Німеччина)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)
Краківський економічний університет (м. Краків, Польща)
Педагогічний Університет ім. Комісії народної освіти (м. Краків, Польща)
Тбіліський державний університет ім. Іване Джавахішвілі (м. Тбілісі, Грузія)
Уманський національний університет садівництва (м. Умань, Україна)
Університет Марії Кюрі-Склядовської (м. Люблін, Польща)
Центральноукраїнський національний технічний університет (м. Кропивницький, Україна)
Всеукраїнська громадська організація «Туристична палата України» (м. Київ, Україна)

ТУРИЗМ І ГОСТИННІСТЬ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

*Матеріали IV Міжнародної
науково-практичної конференції*

(18–19 жовтня 2018 р., м. Черкаси)

Черкаси
Видавець Олександр Третяков
2018

УДК 338.48:33214
ББК 65.43
Т 88

Рецензент:

Петкова Л.О., завідувач кафедри міжнародної економіки Черкаського державного технологічного університету, доктор економічних наук, професор

*Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
(протокол № 1 від 30.08.2018)*

Відповідальні за випуск
В.І. Новикова, С.Р. Пасека

Туризм і гостинність: стан, проблеми, перспективи : матер.
Т 88 IV Міжнар. наук.-практ. конф. (18–19 жовтня 2018 р.,
м. Черкаси). – Черкаси : Вид-ць О.М. Третьяков, 2018. – 304 с.

У збірнику представлені статті вчених, молодих дослідників, представників туристського бізнесу, присвячені теоретичним і прикладним питанням туризму і гостинності, маркетингу та менеджменту у сфері туризму і гостинності, економічним проблемам у розвитку туризму і готельно-ресторанного бізнесу, професійному розвитку персоналу і корпоративній культурі, формуванню соціального капіталу у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу, інфраструктурі туризму, аспектам конкурентоспроможності підприємств туристичної галузі, розвитку окремих видів туризму, організації дозвілля та відпочинку туристів, міжнародному співробітництву в галузі туризму.

ББК 65.43

ISBN 978-617-7318-77-3

© ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2018

- звільнення освітніх закладів, що готують фахівців соціального туризму, від податку на майно, податку на утримування житлового фонду та об'єктів соціально-культурної сфери;
- звільнення від оподаткування добровільних внесків юридичних та фізичних осіб, в тому числі іноземних, на підтримку соціального туризму;
- встановлення пільгового проїзду для організованих дитячо-юнацьких та студентських туристських груп упродовж усього року.

Джерелами фінансування та матеріальної підтримки соціального туризму, крім бюджетних коштів, можуть бути: кошти, отримані в результаті туристської та іншої діяльності закладів соціального туризму, платежі у вигляді соціальної туристської ренти, добровільні внески юридичних та фізичних осіб, в тому числі іноземних, на підтримку соціального туризму. [3]

Світовий досвід підтверджує, що розвиток соціального туризму перекиває його дешевизну сумарним припливом та швидким обортом живих грошей, що збільшує зайнятість, інвестиції в туризм безпосередньо на місцях, а разом з тим і податкові надходження, розвиває місцеву економіку, сприяє підвищенню зайнятості населення, створенню нових робочих місць [3].

1. Соціальний туризм [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.
2. Стратегія розвитку туризму і курортів : Затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1088-р від 06.08.2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua.
3. Колотуха О.В. Соціальний туризм в Україні: проблеми та перспективи розвитку / О.В. Колотуха // Культура народів Причорномор'я. – 2009. – № 176. – С. 125–127.

Демко В.С.
*Таврійський державний агротехнологічний
університет, м. Мелітополь, Україна*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Екологічний туризм є надзвичайно перспективним напрямом екологічної економіки, який свідчать про гостру потребу збереження довкілля. Важливою передумовою розвитку екологічного туризму в

Україні є наявність різноманітних природних туристичних ресурсів. Це кліматичні, біологічні, гідрологічні, ландшафтні ресурси, джерела мінеральних вод, лікувальні грязі та ін. При таких умовах актуальність розвитку екологічного туризму лише посилюється у соціальному, політичному та економічному аспектах.

Теоретичні напрацювання з питань сутності екологічного туризму належать українським авторам: О. Дмитрук, О. Кручек, В. Куценко, О. Локутова, А. Мезенцева, О. Михайлюк, С. Нездоймінов, Н. Передерій, Я. Олійник, Л. Рибак, А. Семенков, С. Сонько, А. Тофан, А. Шевчук та ін.

Термін «екологічний туризм» – порівняно нове поняття в туристичній галузі. Уперше його запропонував у 1980 р. мексиканський економіст Гектор Цебаллос Ласкурейн (Ceballos Lascurain). На його думку, екологічний туризм означає поєднання подорожі з дбайливим ставленням до природи й дозволяє поєднати радість знайомства з нею та вивчення зразків флори й фауни з можливістю сприяти їх захисту. Найпростіша форма екологічного туризму – подорож «серед природи» [2].

Екологічний туризм – це один з видів туризму, виділений чинним законодавством України: він відділяється за змістом від сільського туризму й ототожнюється з туризмом зеленим [1]. Українські автори теж зазначають, що фактично, «зелений туризм» ототожнюється з терміном «екологічний туризм»; зелений туризм слід розглядати як такий вид туризму, що передбачає тимчасове перебування особи в екологічно чистому середовищі з метою рекреації, відпочинку, природоохоронної діяльності, задоволення інших супровідних потреб [3].

На наш погляд, дані види туризму все таки слід розділяти. Екологічний туризм є ширшим поняттям, ніж зелений. Зелений туризм – це вид туризму, що передбачає тимчасове перебування особи в іншому середовищі з метою рекреації та відпочинку від звичного, зазвичай міського, способу життя. Екологічний туризм – це вид туризму, що передбачає тимчасове перебування особи в іншому середовищі, що супроводжується покращенням якості життя місцевого населення і незмінністю (при можливості відновленням) властивостей екосистем, та здійснюється з метою:

– рекреації, зазвичай в екологічно чистому середовищі;

- відпочинку від звичного, зазвичай міського, способу життя;
- природоохоронної діяльності;
- екологічного навчання (ознайомлення з видами робіт, ремеслами в сільській місцевості, у межах природоохоронних територій);
- науково-дослідної діяльності з екологічною спрямованістю;
- екологічного виховання (особливо дітей і молоді).

Україна поки зберігає імідж в очах світової спільноти як країни, на території якої відбулась Чорнобильська катастрофа. Разом з тим, вимушена деіндустріалізація розкрила нові можливості розвитку сфери послуг у нашій державі, в тому числі за напрямком екологічного туризму. Цей потенціал слід використовувати.

Також дуже перспективним є розвиток в Україні екологічного туризму в поселеннях з вираженими етнокультурними характеристиками. Особливо це актуально для прикордонних територій і територій, де проживають численні національні меншини.

Отже, екологічний туризм в Україні має великі перспективи для розвитку. Бізнес-потенціал практично не розкритий. Він «приховується» в наданні послуг з тимчасового проживання на напівлегальних умовах з поодинокими практиками чіткого декларування екологічних орієнтирів у діяльності. Виходячи з такої ситуації, для України наразі актуальним є:

- по-перше, прийняття законодавчих актів, які б стосувались діяльності у сферах екологічного (у тому числі, зеленого), а також сільського туризму, адже дані види дуже тісно пов'язані між собою.
- по-друге, ефективна промоційна підтримка суб'єктів господарювання у сфері екологічного туризму, які здійснюють свою діяльність офіційно;
- по-третє, стимулювання реалізації бізнес-ідей молоді, інших зацікавлених осіб у сфері екологічного туризму як важливого напрямку соціального підприємництва;
- по-четверте, стимулювання співпраці між суб'єктами туристичної діяльності, державними інститутами природоохоронної діяльності з метою реалізації спільних проектів, формування туристичних екокластерів.

Розвиток екологічного туризму в Україні не потребує особливих преференцій. Важливою є дерегуляція підприємництва (мінімальне втручання держави), а також активна промоція можливостей діяльності у

даній сфері. Креативний потенціал населення України за таких умов має всі шанси реалізувати себе в екологічному туризмі як одній з найбільш перспективних сфер на світовому туристичному ринку.

1. Про туризм : Закон України № 324/95-ВР від 15.09.1995 // Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>.
2. Екологічний туризм : навч. посіб. / Г.О. Сорокіна ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. – 206 с.
3. Шевчук А.В. Зелений туризм як середовище інноваційної діяльності / А.В. Шевчук, Л.Т. Шевчук // Інноваційна економіка. – 2017. – № 9–10 (71). – С. 28–33.

Івченко А.О., Паска С.Р.
***Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси, Україна***

ОСОБЛИВОСТІ ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ ТА ЙОГО РОЗВИТОК У КИЄВІ

Актуальність наукового питання. У сучасному світі туризм є прибутковою, перспективною та найбільш динамічною галуззю світового господарства. Туризм відіграє важливу роль; сприяє підвищенню зайнятості населення, розвитку ринкових відносин, міжнародному співробітництву, дозволяє громадянам країни та іноземцям дізнаватись про природну та культурно-історичну спадщину України, приносить численні грошові надходження у економіку країни, тим самим стимулюючи її розвиток.

Організовані події привертають увагу туристів зі всього світу, забезпечуючи великі іноземні інвестиції. Наприклад, всесвітньо відомий німецький фестиваль пива «*Octoberfest*» щороку відвідує 6,5 млн людей. Також варто відзначити «*Evrovision Song Concert*», «*UEFA Champions Legue*». Усі ці заходи не тільки залучують кошти у країну, але й надають безліч робочих місць.

Наша країна також не відстає, адже за останні десять років в Україні проводились події світового масштабу, та й місцеві події привертають увагу як українців, так іноземців. Київ – це серце України, саме в тут відбуваються наймасштабніші події, концерти зірок зі всього світу, популярні фестивалі, спортивні заходи та інше. У Києві кожного року проводяться більше ніж сто різноманітних культурних заходів.